

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de la Justice

Luxembourg, le **26 AVR. 2021**
Réf. QP-43/21

Monsieur le Ministre
aux Relations avec le Parlement
Service Central de Législation
Luxembourg

Objet : Question parlementaire n°3963 « Prise en charge des ex-détenus » du 26 mars 2021 des honorables Députés Françoise Hetto-Gaasch et Paul Galles

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de vous faire tenir en annexe la réponse commune à la question parlementaire sous rubrique.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, l'expression de ma considération distinguée.

La Ministre de la Justice

Sam-TANSON

**Gemeinsam Äntwert vun der Madame Justizministesch Sam Tanson, vun der
Madame Familljeministesch Corinne Cahen a vum Här Immigratiouns an
Asylminister Jean Asselborn op d'parlamentaresch Fro n°3963 vum 26. Mäerz
2021 vun den honorabelen Deputéierten Françoise HETTO-GAASCH an Paul
GALLES iwwert d'Prise en charge vun den Ex-Gefaangenen**

**1. Kënnen d'Ministeren eis soen, wéi vill Persounen, déi déi lescht Joren aus dem Prisong vu
Schraasseg entlooss goufen, eng Iwwernuechtungsoffer gemaach kritt hunn?**

Et sief am Virfeld bemierkt, dass d'Iwwernuechtungsoffere majoritär vum « Service Central d'Assistance Sociale » (SCAS), dee vum Parquet général ofhängeg ass, proposéiert ginn.

De Service Psycho-Socio-Educatif (SPSE) vum Prisong vu Schraasseg mécht keng richteg Iwwernuechtungsofferen, mee falls e Gefaangene kuerzfristeg entlooss gëtt, kritt en vu sengem SPSE Agent eng Lëscht mat Foyers de nuit a Cafészëmmere wou e kéint ënnerkommen.

Wat de SCAS ubelaangt, si vun Ufank 2018 bis Mäerz 2021, 253 Gefaangenen, déi de SCAS betreit huet, aus dem Prisong vu Schraasseg (CPL) op Ennstrof entlooss ginn. All Persoun, déi entlooss gëtt, kritt eng Hëllef ugebueden, mee wéi eng Hëllef konkret ugebuede gëtt, hänkt vun de Persounen hirer perséinlecher a strofrechtlecher Situatioun of.

De folgenden Tableau faasst déi verschidden Zenarien no der Entloossung déi sech während där Zäitspan presentéiert hunn, ënner anerem fir Iwwernuechtungsofferen, zesummen:

TABLEAU CONDAMNÉ(E)S ÉLARGI(E)S DU CPL (2018-mars 2021)

Zuel : 253

1. <u>Keng Logement Ufro vum Gefaangenen well stabel sozial Situatioun virum Prisong :</u> -Retour an eng Wunneng (eege Wunning/bei d'Famill, Kolleegen, mëttelfristeg oder laangfristeg Logementstrukturen).	114
2. <u>Facteuren, déi d'Attributioun vun enger Wunnengshëllef blockéiere konnten:</u> -keng Collaboratioun mam SCAS während der Detentioun well kee realistesch Projet an de	48

Choix, bis zum Schluss vun der Strof am Prisong ze bleiwen; -net beim SCAS presentéiert no der Entloossung ; -Retransfert vum Prisong vu Giwenech (CPG) an de CPL aus diverse Grënn (Violatioun vun de Konditiounen vum Transfert an de CPG, Violatioun vum Règlement interne vum CPG wéi z.B. widderhuelte Consommation vu illegalen an/oder legalen¹ Substanzen², Gesondheetsproblemer, aner disziplinaresche Incident'en wéi z.B. Kläppereien tëschent Gefaangenen, Flucht aus dem CPG); -Dauer vun der Strof ze kuerz fir een Amenagement ze proposéieren, wat d'Hëllef déi ugebuede ka ginn, aschränkt -Choix, op der Strooss ze liewen	
3. <u>Stationär Therapie zu Lëtzebuerg oder am Ausland</u> <u>Openthalt an engem Spidol</u>	6
4. <u>Retour an d'Heemechtsland</u> <u>Iwwerweisung un de Centre de rétention ;</u>	52
5. <u>Orientéierung an Urgencëstrukture bzw. méttelfristeg/laangfristeg Strukturen, oder privat Wunnengen</u> -Jugendherberg, Hotel, Cafészëmmer, ... -Logementen vum « Suivi Logement en Milieu Ouvert » (SLEMO) vun der Fondation Kannerschlass, « Office national de l'enfance » (ONE), Croix-Rouge, Caritas, ...	33

Vun deenen 253 Gefaangenen haten der 114 keng Demande fir eng Iwwernuechtungs- oder Logementsoffer un de SCAS gemaach, well hier Wunnsituatioun gekläert war (si hunn eng eege Wunneng, si bei Famill oder Frënn wunne gaangen oder hate scho virun der Prisongsstrof eng Platz an enger Struktur wou si och duerno rëm zeréck konnte goen).

¹ Am CPG ass et ënner anerem verbueden, Alkohol ze consomméieren, souwuel am CPG selwer wéi och während enger Sortie (no enger Sortie dierf de Gefaangene bei sengem Retour an de CPG net positiv op Alkohol getest ginn).

² Retransfert vum CPG an de CPL -> 41 Gefaangenen

6 Persoune sinn op Ennstrof an eng stationär Therapie respektiv an e Spidol gaangen.

52 sinn an hiert Heemechtsland zeréckgaange respektiv goufen an de Centre de rétention iwwerwisen.

33 Persoune sinn an Urgencëstrukturen orientéiert ginn oder a Logementer wou ee mëttelfristeg ka bleiwen, awer och méi laangfristeg Solutiounen konnten ugebuede ginn. Dorënner falen d'Méiglechkeet an enger Jugendherberg, engem Cafészëmmer oder engem Hotel ze iwwernuechten, oder an eng Wunneng iwwerwisen ze ginn, déi vun anere Servicer geréiert gëtt (ë.a. ONE, SLEMO, Croix-Rouge, Caritas).

Bei 48 vun deenen 253 Gefaangene konnt de SCAS keng konkret Hëllef ubidden oder huet d'Persoun d'Hëllef refuséiert, respektiv hunn de Parcours an d'Attitud vum Gefaangenen d'Zesummenaarbecht erschwéiert an och d'Offer vun den Hëllefeng ageschränkt.

- **Wéi vill Persounen hunn dës Offeren refuséiert?**

Wat de SCAS ubelaangt, hunn 48 Persounen dës Offere refuséiert, wann een sech op déi Persoune beschränkt, déi op Hëllef ugewise gewiescht wieren, mee dës refuséiert respektiv duerch hiert Verhale blockéiert hunn.

Wann een déi 114 Gefaangenen, deenen hier Wunnengssituatioun scho vu vireran gekläert war, mat arechent, hunn 162 Persounen d'Hëllef net an Usproch geholl.

Wat de SPSE vum Prisong vu Schraasseg ubelaangt, ginn et keng genee Zuelen, mee de SPSE hat vereenzelt Fäll, wou en Agent engem Gefaangenen z.B. proposéiert huet zesumme Kontakt mam CNDS-Wunnen (« Comité national de défense sociale ») opzehuelen, mee de Gefaangenen dat awer refuséiert huet (well en z.B. bei engem Kolleg ënnerkomm ass). Et ass och scho virkomm, dass e Gefaangenen eng Plaz bei CNDS Wunnen hat, mee schlussendlech awer net méi wollt dohinner goen.

- **Wat waren d'Grënn vun deenen Ofsoen (den Detenu hat schonn eng Méiglechkeet fir ze logéieren, etc.) ?**

Wéi virdrun erwänt haten 114 Persounen déi vum SCAS suivéiert goufe schonn eng gekläerte Wunnsituatioun. Dës ass och de Grond, wiso verschidde Persounen Offere vum CNDS-Wunnen, déi si zesumme mam SPSE ugefrot haten, schlussendlech awer ofgeleent hunn.

Bei den 48 Persoune bei deenen de SCAS keng konkret Hëllef konnt ubidden, waren d'Grënn dovu verschidden:

- d'Persoune wollte keng Zesummenaarbecht mam SCAS während der Detentioun ;
- de Persounen hire Projet war onrealistes an de SCAS konnt se doran net ënnerstëtzen ;
- d'Persounen hunn sech net un Ofmaachunge gehalen, z.B. hunn sech net op Rendez-vous'en beim SCAS presentéiert oder d'Demarchen net realiséiert déi vun hinne verlaangt goufen ;

- Eng ganz Rei Persounen (41 vun deenen 48) waren och mindestens ee Mol während hirer Prisongsstrof am CPG a si rëm an de CPL retransferéiert ginn, wat net heescht dass si duerno keng Hëllef méi ugebuede krit hunn, mee d'Zesummenaarbescht sech méi schwiereg gestallt huet.

- **Wier et méiglech dës Informatiounen opgelëscht op déi lescht 5 Joren ze kréien?**

Vu dass keng Statistike vum SCAS op deene Punkte virleien an all eenzelen Dossier misst vum SCAS nogekuckt ginn, konnten dës Informatiounen nëmmen op déi lëscht 3 Joer gesammelt ginn.

Eng Oplëschtung op déi lescht 5 Joer huet de SPSE aus dem Prisong vu Schraasseg och net.

2. Kënnen eis d'Ministeren erklären, ob dann elo Transitionshaiser geplangt sinn oder net, wëssend dass ni gefuerdert gouf, dass sou Strukturen nëmmen Ex-Detenuen solle reservéiert bleiwen?

Am Joer 2019 ass no der Analys, wéi d'Phas vun der Resozialiséierung vun de Gefaangenen an anere Länner ugaangen a gereegelt gëtt, decidéiert gi fir zu Lëtzebuerg keng Transitionshaiser ze schafen, well et als eng ze grouss Gefor ugesi ginn ass, dass sou Haiser als « Prisong nom Prisong » ugesi gi wieren, an domat eng Stigmatisatioun entstane wier, déi enger reusséierter Resozialiséierung mat Sécherheet entgéint gewierkt hätt.

Och wann ni gefuerdert gouf, dass esou Strukturen nëmmen Ex-Gefaangene solle reservéiert bleiwen, läit den eigentlechen Interêt vun dësen Transitionshaiser ebe grad doran, eng Transition tëschent dem Prisong an der Gesellschaft ze erméiglechen. D'Prise en charge an de Suivi sinn och op déi spezifesch Situatioun vun Ex-Gefaangenen adaptéiert. An deene Länner, an deenen et Transitionshaiser ginn, sinn dës Strukturen och fir Ex-Gefaangene reservéiert.

Eng Struktur, déi souwuel Ex-Gefaangene wéi aner Persounen, déi sech an enger prekärer Situatioun befannen, empfanke géif, muss net virgesinn a gebaut ginn, vu dass et aktuell Strukture ginn, déi déi néideg Logementsoffere kéinten ubidden.

Aus deene Grënn ass decidéiert ginn, e Konzept z'entwéckelen, dass deene Persounen no enger Entloossung aus dem Prisong ka gehollef ginn, haaptsächlech wann et direkt no der Entloossung ëm eng Plaz fir ze schlofen an aner primär Besoine geet, ouni dass déi ofgesate Prisongsstrof e Critère ass. De Prinzip soll dee sinn, dass déi Leit d'selwecht gehollef kréie wéi aner Leit déi vergläichbar Problemer hunn, onofhängeg vun der Fro, ob et sech ëm fréier Prisonéier handelt oder net.

3. Wéi gëtt am allgemengen de Suivi vun den Ex-Detenu gemaach? Wie mécht dee Suivi? Wéi leeft dee Suivi of?

Beim Suivi vun den Ex-Gefaangene muss ee verschidde Cas de figure ënnerscheeden :

- Gefaangenen, déi fréizäiteg entlooss ginn ënnert engem Aménagement vun der Strof mat Konditiounen (libération conditionnelle, suspension de l'exécution de la peine, placement sous surveillance électronique) an déi een Openthaltsrecht zu Lëtzebuerg hunn, gi prinzipiell vum SCAS suivéiert. Deen Suivi gëtt individuell ugepasst op de Probationnairen hier Situatioun an den Dispositiv vun de Konditiounen vum Aménagement vun der Strof déi den Ex-Gefaangene muss während senger Entloossung respektéieren. Deen Moment sinn d'Probationnaire ënnert « mandat judiciaire » an deem Sënn dass den Ex-Gefaangene verpflichtet ass, mat sengem Bewährungshelfer vum SCAS zesummenzeschaffen.
- Persounen déi op Ennstrof entlooss ginn, stinn net méi ënnert « mandat judiciaire », a sinn deemno net méi verpflichtet mam SCAS, respektiv hirem Bewährungshelfer zesummenzeschaffen. All Persoun déi entlooss gëtt kritt awer d'Offer, bei sengem Bewährungshelfer virstelleg ze ginn, woubäi dann zesumme gekuckt gëtt, wéi spezifesch Hëllef kënnen ugebuede ginn a wouhin déi Persoun kann orientéiert ginn. Vu dass d'Bewährungshelfer an sech ënnert « mandat judiciaire » schafft, kann an dëse Fäll kee laangfristige Suivi doraus entstoen, mee déi concernéiert Persoun gëtt un d'Institutionen aus der Gesellschaft weidergeleet, fir do déi néideg Hëllef ze kréien. An deene Fäll kënn et virun allem op eng konstruktiv Zesummenaarbecht un an dass déi concernéiert Persoun aktiv matschafft.

Gefaangenen déi eng « libération anticipée » accordéiert kruten, hunn och keen Openthaltsrecht méi zu Lëtzebuerg³ a ginn deemno prinzipiell net vum SCAS suivéiert. Och wann de SCAS am Prinzip just Persounen betreit, déi virun hirer Strofdot schonn ee Lien mat Lëtzebuerg hate respektiv wou eng Probatiounsmeasure an hirem Land kann organiséiert ginn, kann de SCAS dëse Persounen, déi keen Openthaltsrecht hunn, och eng Orientatioun an Hëllefstellung ubidden, awer oft manner konkret wéi bei Ex-Gefaangenen, déi een Droit de séjour hunn.

Dobäi hänkt et dovun of a wéi ee Land d'Persounen zeréck ginn (z.B. bei enger Persoun, déi just iwwert d'Grenz wunnt, huet de SCAS oder de SPSE d'Méiglechkeet d'Entloossung méi konkret virzebereeden a scho mat enger Rei Servicer Kontakt opzehuelen).

Wann eng Persoun, déi ee Séjour irrégulier huet, no der Ennstrof beim SCAS no Hëllef freet, kann de SCAS, jee nodeem wéi hir Situatioun sech presentéiert, hier just ubidden mat verschiddene Servicer am associative Milieu Kontakt opzehuelen.

³ Eng « libération anticipée » ka nëmme accordéiert ginn bei engem auslänneschen verurteelten Gefaangenen deen ouni Openthaltsitel (« en séjour irrégulier ») um lëtzebuergeschen Territoire ass an e Verbuet, sech um lëtzebuergesche Territoire opzehalen („interdiction du territoire“), huet.

Um Niveau vun der Untersuchungshaft an der provisorescher Fräiheet vun engem Gefaangenen huet de SCAS keng gesetzlech Kompetenze fir ze agéieren an e Suivi virzegesinn.

4. Kënnen d'Ministeren bestätegen, dass et an de leschte Joren just zu där enger, am Reportage beschriwwener, onvirbereeter Entloossung aus dem Prisong vu Schraasseg komm ass? Wéi konnt et dozou kommen?

Während enger Untersuchungshaft kënn et dacks zu onvirbereeten Entloossungen, well d'Prisongen ni am Viraus wëssen op eng Demande vun engem Gefaangene fir eng provisoresh Fräiheet accordéiert oder refuséiert gëtt.

Och bei condemnéierte Gefaangene kann et theoretesch virkommen, dass si onvirbereet entlooss ginn, z.B. wann d'Strof déi geschwat gouf immens kuerz ass an/oder no Ofzuch vun der Untersuchungshaft d'Strof (quasi) integral exekutéiert ass, oder och wann si kuerzfristeg vum CPG an de CPL zréck transferéiert gi sinn.

Bei der onvirbereeter Entloossung vun der Persoun aus dem Reportage war et esou, dass déi Persoun zwee mol an de Prisong vu Giwenech transferéiert gouf an zwee mol aus disziplinaresche Grënn an de Prisong vu Schraasseg zeréck transferéiert ginn ass. D'Persoun hat theoretesch nach e puer Woche Prisongsstrof ofzesetzen no enger Verschmëlzung vun hieere Strofen (« confusion des peines »), déi als Resultat huet, dass just déi héchste vun e puer feste Prisongsstrofen exekutéiert gëtt an d'Untersuchungshaft vun de verschiddenen Affären ofgerechent gëtt.

Allerdéngs ass dunn an engem weideren Urteel keng Prisongsstrof gesprach ginn an nodeems d'Dauer vun der Untersuchungshaft an där Affär ofgezu ginn ass, ass d'Persoun den Dag vum Prononcé vum Urteel entlooss ginn.

Wéi schonns zum Zäitpunkt vum RTL-Reportage gesot ginn ass, gouf et just deen ee Fall deen ee Resident betrëfft. Et gouf allerdéngs een zweete Fall wou et och zu enger direkter Entloossung koom, do allerdéngs op Grond vun der « Confusion des peines » mat engem auslänneschen Urteel.

Allgemeng gesinn ass esou eng onvirbereet Entloossung also ganz seelen.

5. Wat déi 11 Persounen, déi illegal am Land waren, ubelaangt, kënnen d'Ministeren eis soen, ob et sech hei exklusiv ëm Persounen aus Drëttlänner handelt?

Vun deenen 11 Persounen waren der 7 aus der EU a 4 aus Drëttlänner. No hirer Entloossung hate verschidde Persounen eng Openthaltsgeneemegung ze gutt.

Et sief bemierkt, dass dës Chiffer net komplett ass, vu dass nieft dësen 11 Persounen nach 16 weider Persounen ouni Openthaltsgeneemegung (11 aus Drëttlänner a 5 aus der EU) zu Lëtzebuerg entlooss gi sinn.

Dobäi kommen dann nach déi Gefaangenen, déi am Kader vun enger « libération anticipée » entlooss ginn ënnert der Konditioun, dass sie eng « interdiction d'entrée et de séjour » um lëtzebuergeschen Territoire krute fir op direktem Wee zeréck an hiert Heemechtsland ze goen. Dës Persounen kënnen also och an de Centre de rétention iwwerwise ginn.

6. Kënnen d'Ministeren eis erklären, wéi d'Prise en charge vun dëse Persounen konkret no hirer Entloossung ofleeft?

- **Ginn dës Persounen, no hirer Entloossung, direkt am Centre de rétention ënnerbruecht, wou jo och en psychosozialen Encadrement séchergestallt ass, fir duerno ausgewisen / ausgeflunn ze ginn ?**

D'Gefaangenen, déi « en séjour irrégulier » am Land sinn, ginn direkt no hirer Entloossung vum Prisong am Centre de rétention ënnerbruecht, dës ënnert der Konditioun, dass et eng fräi Plaz gëtt, eng Fluchtgefor besteet an et eng Perspektiv gëtt fir déi concernéiert Persoun zréckzeféieren. En psychosoziaalt Encadrement ass op der Plaz garantéiert. Wann dës net méiglech ass, ginn et nach, konform zum Immigratiounsgesetz, Alternativen zur Retentioun.

Drëttstaatler, déi en Titre de séjour ze gutt hunn, kennen eng Demande beim Aussenministère no hirer Entloossung aus dem Prisong areecheen.

- **Wann net, wéi gëtt hir Ausweisung konkret duerchgezunn?**
- **Ginn et do Prozeduren? Wa jo, kënnen d'Ministeren, déi am Detail beschreiwen?**

Fir d'Ausweisung gëtt et eng Prozedur déi, wann néideg, mat der Identifizierung vun der Persoun ufänkt, da mam beschafe vun de néidege Reespabeiere weider geet a mat der Ausféierung vun der Ausweisung ofgeschloss gëtt.

Dës Prozedur kann och schonn ugefaange gi wann eng Persoun nach am Prisong ass; esou kann et och gegebenfalls zu enger « libération anticipée » kommen. Dem Concernéierten säin Accord fir mat dem Hierkonftsland Kontakt opzehuelen, ass dofir awer néideg. Vun dëser Méiglechkeet gëtt awer net ëmmer vun de Persounen Gebrauch gemaach.

Wann d'Ausféierung aus diverse Grënn net méiglech ass, da gëtt déi concernéiert Persoun aus dem Centre de rétention entlooss. Dës ass virun allem de Fall wann d'Hierkonftsland net bei der Identifizierung an dem Beschafe vun de Reespabeiere kooperéiert. Dës kann och de Fall si wann d'Persoun selwer net kooperéiert. Déi aktuell sanitär Kris huet d'Reckféierungen nach eng Kéier e Stéck méi schwéier gemaach. Falls déi Persoun déi aus dem Centre de rétention entlooss gouf nees spéider vun der Police interpelléiert gëtt, an néi Elementer zu hirer Identitéit virleien, fänkt d'Prozedur fir d'Ausweisung nees néi un.

An anere Fäll kann den Immigrationsminister enger Persoun och e « report à l'éloignement » accordéieren. Dëst ass zum Beispill de Fall wann et fir e Moment administrativ oder logisteschesch net méiglech ass an dat Land zréck ze goen.

- **Wann net, ginn déi Leit an deem Fall sech selwer iwwerlooss?**
 - **Sollt dat de Fall sinn, sinn d'Ministeren net der Meenung, dass de néidege Kader feelt fir ze verhënneren, dass se an de kriminelle Milieu nees erofrutschen? Hunn d'Ministeren dozou statistescht Material?**

Och wann dës Persoun, déi en Séjour irrégulier am Land sinn a net an de Centre de rétention ënnerkommen, nëmme bedéngt Hëllef vum SCAS a vum SPSE kënnen ugebuede kréien, ginn et aner Institutiounen, un déi dës Persoun weidergeleet ginn a sech kënnen riichte fir an hiren Demarchen, notament wat hier administrativ Situatioun ubelaangt, ënnerstëtzt ze ginn.

Och mat engem Suivi an enger Prise en charge vun enger staatlecher oder privater Institutioun, kann een e Réckfall an de kriminelle Milieu ni verhënneren, mee et muss awer betount ginn, dass et schwierig ass, deene Persoun en adäquate Suivi unzebidden, virun allem wa se eng Interdiction du territoire hunn an deemno net censéiert sinn, am Land ze bleiwen.

- **Sinn d'Ministeren der Meenung, dass Ännerungen un de gesetzleche / prozedurale Bestëmmungen néideg sinn?**

Vu dass de néidege Kader, fir dës Persounen en Encadrement an eng Prise en charge unzebidden, existéiert, si grondleeënd Ännerungen net onbedéngt néideg, mee et kéint een eventuell Ännerungen um Niveau vun der Koordinatioun vun de verschiddene Servicere an um Niveau vun der Offer vu verschiddenen Institutiounen diskutéieren, fir dass een eng méi spezifesch Prise en charge vun dës Persounen ubidden kann, déi speziell op d'Situatioun vun dës Persounen ugepasst ass.